

Prolog: Dzieciństwo Jezusa 1,1 – 2,23.

1. Rodowód Jezusa 1,1 – 17;

Rozpoczyna się wyznaniem Wiary : Jezus Chrystus

Syn Dawida

Syn Abrahama

Rodowód ma za zadanie pokazać, że Jezus ma prawo dziedziczyć pewne godności. On Jest potomkiem Dawida. Przynależy do królewskiego rodu. Ważna zasada trzeba pamiętać, że rodowód jest gatunkiem literackim i dlatego nie oczekuje się, że będzie on przedstawiał wszystkich przodków. Może pokazywać tylko wybranych członków rodziny.

Mateusz dodaje imiona kobiet (Tamar, Rachab, Rut, Żona Uriasza, Maryja)

Przodkowie Jezusa są podzieleni na 3 grupy po 14 pokoleń aby w ten sposób pokazać, że rodowód Jezusa jest tworem teologicznym 14 wartość cyfrowa imienia Dawid. Zapisywany DWD – wartość liczbowa D to 4, wartość liczbowa W to 6 co nam w sumie daje 14.

Werset 16 pokazuje wyjątkowość postawy Józefa – mówi się o nim, że był mężem Maryi a nie ojcem Józefa. Jechoniasz o którym mówi Mt wg świadectwa Jeremiasza nie mógł być potomkiem Mesjasza Jer 22,30.

2. Narodziny Jezusa 1,18 – 25;

Pokazane zostają narodziny z Ducha Świętego

Całość jest wypełnieniem Pisma z Izajasza 7,14

Mesjasz będzie wyzwalał z niewoli grzechu

Józef przekonany przez anioła

Dziewicze małżeństwo Maryi i Józefa

3. Mędrcy ze Wschodu 2,1 – 12;

Droga do Wiary w Mesjasza

Poszukiwanie analiza znaków przyrody; wędrówka, spotkanie z ludem Boga; odpowiedź jest w Biblii Słowo z Mi 5,1; spotkanie pokłon, dary powrót do domu inną drogą.

4. Ucieczka do Egiptu 2,13 – 15;

Oz 11,1 ,Dziecku zagraża niebezpieczeństwo, trzeba je ocalić. Miejscem schronienia Egipt zob. Abraham tam szukał schronienia; Patriarchowie w czasach Józefa.

5. Męczeństwo dzieci z Betlejem 2,13 – 18;

Zobacz Jer 31,15; Okrutny tyran podobny do Faraona w Egipcie

6. Powrót z Egiptu do Nazaretu 2,19 – 23;

Słowo podane przez proroków nazwany będzie Nazarejczykiem:

Necer – gałązka występuje u Izajasza 11,1

Prorocy mówią że Mesjasz będzie nazwany „odroślą” Jer 23,5 33,15 Zach 3,8; 6,12 Ciekawym jest to że jedna z pierwszych nazw chrześcijan będzie w Dz 24,5 nocrim – tak jak do dzisiaj żydzi mówią o chrześcijanach.

Życiorys Heroda Wielkiego

Pod koniec 40 p.n.e. decyzją senatu rzymskiego został mianowany królem Judei. W konflikcie między Oktawianem i Antoniuszem wziął stronę tego drugiego, ale po jego klęsce pod Akcjum ukorzył się przed Oktawianem, który potwierdził jego władzę w Judei i oddał Herodowi ziemie zagarnięte wcześniej przez Kleopatę. W latach 20. I wieku p.n.e. królestwo Heroda obejmowało, prócz Palestyny, też część dzisiejszej Jordanii, Libanu i Syrii. Sprawny władca i zarządca, znany z zainicjowania budowy wielu monumentalnych budowli (m.in. port w Cezarei, Twierdza Antonia widoczna z Via Dolorosa oraz rozbudowa Drugiej Świątyni w Jeruzalem).

W tradycji Ewangelii Mateusza przedstawiony został jako tyran pragnący zgładzić Jezusa, inicjator tzw. rzezi niewiniątek, jednakże istnieją wątpliwości, czy zdarzenie to miało faktycznie miejsce. Jedynym tekstem przekazującym informacje na ten temat jest wspomniana Ewangelia Mateusza, której autor mógł wpleść ten epizod w tok opowiadania z pobudek teologicznych. O rzezi niewiniątek nie wspominają pozostałe Ewangelie Nowego Testamentu ani wczesne apokryfy, jak również inne źródła historyczne, nawet pisma Józefa Flawiusza, opisujące epokę rządów Heroda z pozycji mu nieprzychylnych. Wiadomo jednak, że pod koniec życia Herod dopuścił się wielu mordów, poszukując rzeczywistych lub domniemych spisków mogących pozbawić go władzy, m.in. zamordował swojego pierworodnego syna Antypatra (z pierwszej żony Doris). Zabił też jedną ze swoich żon oraz jej synów, brata i matkę, którą wydał na śmierć głodową w więzieniu. Po jego śmierci wybuchła tzw. Wojna Warusa. Zmarł około 4 roku

Herod Archelaos

Życiorys

Archelaos był starszym synem Heroda Wielkiego i jego czwartej żony Maltake, z pochodzenia Samarytanki; rodzonym bratem Antypasa.

Badacze nie są zgodni, co do jego daty urodzenia. Część podaje, że urodził się około 27 p.n.e. inni że około 23 p.n.e. Archelaos początkowo nie był przewidywany na następcę przez ojca. Pojawił się dopiero w ostatnim, szóstym testamencie Heroda Wielkiego, sporządzonym na kilka dni przed jego śmiercią w 4 p.n.e. W myśl tego testamentu Archelaos miał zostać królem, jego rodzony brat Antypas tetrarchą Galilei i Perej, a przyrodni Filip – tetrarchą Gaulanitis, Trachonitis i Batanei.

Archelaos nie zdecydował się na przyjęcie tytułu królewskiego; uważał, że testament jego ojca musi zostać zatwierdzony przez cesarza Oktawiana Augusta. Faktycznie został jednak następcą ojca; jako taki został przedstawiony armii przez siostrę Heroda, Salome I, i jej męża Aleksasa.

Archelaos, podobnie jak jego ojciec, okazał się okrutny i despotyczny. Rozgniewał także swych tradycyjnie myślących poddanych, poślubiając, wbrew Prawu Mojżeszowemu, Glafirę, dawną żonę jednego ze swych braci, Aleksandra, jednocześnie porzucając swoją pierwszą żonę. Glafira bowiem miała synów z pierwszego małżeństwa. Odwołał z urzędu arcykapłana Joazara syna Boetosa. Następcą mianował jego brata – Eleazara. Tego również usunął z urzędu, powierzając godność arcykapłana Jezusowi synowi See.

Próbował naśladować ojca w kwestiach architektury, odnawiając pałac królewski w Jerychu i budując w tejże okolicy nowe miasto, które nazwał na swoją cześć Archelaidę.

W wyniku wielokrotnych skarg ciężzonej ludności August w 6 roku postanowił zesać Archelaosa do Wieny w południowej Galii, a jego ziemie przyłączyć wprost do sąsiedniej prowincji syryjskiej. To zadanie miał wykonać Kwiryniusz, nowo mianowany gubernator Syrii. Pierwszym posunięciem, jakie z konieczności nasuwało się w związku z obejmowaniem nowych ziem, było dokonanie spisu ludności i jej majątków, jak również i prywatnego majątku Archelaosa. Było to niezbędne ponieważ własność prywatna Archelaosa ulegała konfiskacie, ludność zaś Judei miała odtąd podlegać (jak ludność wszystkich prowincji) rzymskiemu systemowi podatkowemu. Jednocześnie Judea otrzymała regionalnego namiestnika (*praefectus*) jako zarządcę – pierwszym był Koponiusz. Wiadomość o przygotowaniu spisu wywołała wśród Żydów gwałtowny opór. Arcykapłan Joazar syn Boetosa, próbował uspokoić wzburzoną ludność, jednak niezadowolenie utrzymywało się i doprowadziło nawet do wybuchu powstania zelotów pod wodzą Judy Galilejczyka. Rewolta została jednak szybko stłumiona przez Rzymian.

Archelaos w Nowym Testamencie

Herod Archelaos jest wspomniany imiennie tylko raz w Ewangelii Mateusza. Józef, Maria i Jezus uciekli do Egiptu, żeby uniknąć rzezi niewiniątek. Gdy umarł Herod Wielki, Józefowi anioł powiedział we śnie, by wrócił do Izraela. Lecz jako że w czasie powrotu usłyszał, że w Judei panuje Archelaos, postanowił udać się do Galilei^[4].

Początek i konkluzja Przepowiedni o minach Jezusa Chrystusa w Ewangelii Łukasza prawdopodobnie odnosi się do Archelaosa. W takiej sytuacji znalazł się udawczy się do Rzymu:

«Pewien człowiek szlachetnego rodu udał się w kraj daleki, aby uzyskać dla siebie godność królewską i wrócić (...) Ale jego współobywatele nienawidzili go i wysłali za nim poselstwo z oświadczeniem: „Nie chcemy, żeby ten królował nad nami”. Gdy po otrzymaniu godności królewskiej wrócił (...) [rzekł:] Tych zaś przeciwników moich, którzy nie chcieli, żebym panował nad nimi, przyprowadźcie tu i pościnajcie w moich oczach"».